

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . . Lir 8.000

Letna inozemstvo . . . » 13.000

Letna inozemstvo, USA dol. 15

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXIX. - Štev. 37 (1470)

Gorica - četrtek, 22. septembra 1977 - Trst

Posamezna številka Lir 200

Nekaj za nas življenjskih vprašani

Nadškof msgr. Cocolin je za letošnji Marijanski shod na Opčinah v nedeljo 11. septembra naprosil dr. Lojzeta Škerla, naj ga na shodu nadomešča, ker je bil sam tisti dan z goriškimi romarji v Lurdu. Dr. Škerlu je tudi dejal, da bo s svojimi mislimi in svojo molitvijo na shodu s slovenskimi verniki ob Marijinem oltarju. Dr. Škerl je imel na shodu tudi pridigo, v katero je zajel vrsto za zamejske Slovence življenjsko važnih vprašanj. Zdi se nam primerno, da z njimi seznanimo vse naše bralce, saj zadevajo nas vse.

Marija je tako vrasla v naše čustvovanje kot zlepa ne pri kakem narodu. V stoletjih je postala del tistega, čemur pravimo »slovenska duša«. Vsa naša zgodovina nam kaže, s kakšnim prisrčnim zaupanjem se je slovenski človek od nekdaj zatekal k njej v urah največje radosti in največjega trpljenja pa tudi ob vsakdanjih opravilih. Spreminjajo se časi in običaji, ljudje pa smo v svoji notranjosti ostali pravzaprav nespremenjeni. Marija je še vedno v enaki meri naša mati, le da jo morda nekoliko drugače doživljamo. Potrebujemo jo in se zatekamo k njej skoraj z enakimi besedami kot naši dedje pred sto in sto leti: Bodi pri nas, pomagaj nam, pridi na pomoč!

Rad bi, da bi se zavedeli, resno zavedeli, kako prav danes potrebujemo njene pomoči. Da vam bo to še bolj jasno, vas bom nadalje opozoril na nekaj perečih in boleasnih vprašanj ali zadev, ki jih danes polagamo na ta evharistični daritveni oltar. Gre za naše življenje, gre za našo nalogo, da smo sredi današnjega sveta služabniki resnice, dobrote in ljubezni.

SOCIALNO VPRAŠANJE

Nebeškega Očeta vedno prosimo: daj nam danes naš vsakdanji kruh — nam in predvsem tistim, za katere moramo mi skrbeti. Ze iz te prošnje je razvidna važnost in potreba vsakdanjega kruha in vsega tega, kar nam more ta vsakdanji kruh zagotoviti: delo, poklic, družina, varstvo, zaščita.

POMANJKANJE DUHOVNIKOV

Marsikdo se pri nas ne zaveda težkega položaja, v katerem živimo. Kaj bo namreč z nami, ko bodo pri nas odmanjkali duhovniki? In tragika našega položaja je prav v tem, da se te tragike ne zavedamo ali pa se ne moremo in se nočemo z njo sprijazniti. Zaradi tega velikokrat sanjamo, pričakujemo ne vem kakšen čudež od zgoraj, kakšno izredno pomoč, delamo načrte ali račune brez krčmarja; in zato nismo sposobni, nimamo dovolj poguma, da bi pogledali odkrito v bodočnost in izdelali pogumen načrt za pastoralno delo v času, ko bo število duhovnikov še manjše ali pa bodo življenjske sposobnosti posameznih duhovnikov še slabše kakor so danes.

Ker hočem biti stvaren, vam povem, da si naš g. nadškof že dolgo časa beli glavo, kako bi župniji Zgonik preskrbel novega župnika, kako bi župniji Sv. Jakoba v Trstu poslal slovenskega dušnega pastirja, kako Barkovljam slovenskega kaplana. Govorimo, se posvetujemo, a rešitve le ne najdemo.

Res je, da je pomanjkanje duhovnikov povsod na svetu zelo občuteno. Marsikaj se bo v svetu še spremenilo, a brez duhovnikov ne bo šlo. Še so duhovniki v Cerkvi posredovalci božje besede, božje milosti, božje ljubezni in božjega življenja.

Težko se danes kdo odloči za duhovniški stan. Človeško gledano postaja tak korak vsak dan težji. Javna miselnost duhovniku ni naklonjena. Sola nas odklanja. Javno mnenje podira trdnost krščanske družine z raznašanjem razpore, splava, spolne razbrzdanosti in vse to pod pretezo svobode, poštenosti, zvestobe, osebnih odgovornosti. Težko je najti fante, ki bi pogumno stopili na pot krščanske odpovedi in ljubezni ter prevzeli nase odgovornost božje službe in se veselo odzvali Kristusovemu klicu: Hodi za menoj! In vendar prav ta naš čas potrebuje duhovnika. Brez njega, brez njegovega dela, mo-

litve in daritve ljudje ne bodo postali boljši.

Ali je potrebno, da dodam še besedo za redovniške poklice, moške in ženske? Kdo bo izpovedoval krščansko ljubezen v današnjem svetu in času vrvenja ter nejasnosti, a tudi prave hudobije in nepoštenosti, če ne ponižna in vdana služba dobre redovnice?

NAŠI IZOBRAZENCI

Velikokrat govorimo o duhovniških in redovniških poklicih. Ali smo pa kdaj pomislili, kako malo izobraženih ljudi imamo, ki se zavestno in vztrajno vzemajo za skupno blaginjo, napredek, šolo, kulturo, vzgojo? In vendar je iz naših šol prišlo skoraj neshetno mladih ljudi z maturitetnim spričevalom ali univerzitetno diplomato!

Kam je vse to šlo? Iščeš koga, ki bi ti kaj povedal, predaval, napisal, pa ga ne najdeš! Ali ga vsaj težko najdeš — večkrat vedno istega.

SLOVENSKE DRUŽINE

Še posebej bi nas morala nadalje vzdražiti zadeva zakonskih zvez. Saj če ne bo slovenskih družin in otrok, je odveč vsako načrtovanje o zaščiti, pa najsi bo globalna ali ne.

Verjetno je vsem znano, da je v Italiji število krščanskih zvez ali krščanskih porok, sklenjenih v cerkvi, v zadnjih letih znatno padlo. So mladi ljudje, ki se sploh ne poročijo, čeprav skupaj živijo. So drugi, ki se poročijo samo na občini, to je sklenejo samo civilno poroko. Nekateri izmed njih z upanjem v možnost razpore, (nadaljevanje na 2. strani)

■ V soboto 17. septembra je hud potresni sunek ob 1.46 zjutraj znova vzmirl vso našo deželo. Imel je jakost 7,5 stopnje po Mercallijevi lestevici, eno stopnjo manj kot lanj 6. maja. Središče potresa je bilo v hribu Verzegnis blizu Tolmeča. Ob 2.31 je prišlo do drugega sunka pod goro San Simeone, ki pa je bil slabotnejši (4,5 stopnje). Oba sunka nista napravila posebne gmotne škode, pač pa sta pri ljudeh spet povzročila strah in občutek negotovosti.

Po krajšem poletnem premoru (ki je bil eden najkrajših v povojni zgodovini) se je v Italiji na mah obnovilo politično življenje. Pravzaprav letos ni bilo običajnega političnega zatišja niti za tako imenovani Ferragosto, ki ga je pokvaril nepričakovani pobež nacističnega morilca Kapplerja iz vojaške bolnišnice Celio v Rimu in razburkal že itak nemirne vode.

Andreottijeva vlada je zašla v nemajhno zadrego zaradi zahteve nekaterih strank, ki ji omogočajo življenje, da bi moral odstopiti obrambni minister Lattanzio. Sprva so to zahtevali le republikanci, katerim so plaho sledili socialisti, ob nedavni razpravi v parlamentu pa so se tej zahtevi pridružili tudi komunisti.

Slednji namreč čutijo, da zaradi zmerenih in spravljivih stališč do vlade in Krščanske demokracije (s katero bi po 30-letnem obdobju neizprosnih spopadov na življenje in smrt želeli skleniti pakt o razdelitvi oblasti v okviru formule »zgodovinskega kompromisa«) pretresa njihovo bazo nemir, ki ga spretno izkoriščajo skrajne levičarske sile. Zaskrbljenost vodstva Komunistične partije Italije se je še povečala sprčo napovedanih upravnih volitev novembra, ki bodo zajele osem milijonov volivcev. Komunisti se preverjanja volivcev bojijo, ker vedo, da se 20. junija 1976 ne da več ponoviti in zato pričakujejo lahko samo zmanjšanje glasov sprčo ostre konkurence na skrajni levi. Zato so se v zadnjem hipu pridružili zahtevi po odstopu obrambnega ministra Lattanzia, da s tem pokažejo svojim večrajšnjim volivcem, da se niso odpovedali svoji odločnosti in bojevitosti do KD.

XIX. EVHARISTIČNI KONGRES V PESCARI

Osem dni je trajal XIX. narodni evharistični kongres v Pescari, ki ga je v nedeljo 11. septembra odprl ob navzočnosti ministrskega predsednika Andreottija nadškof iz Firenc kardinal Benelli, zaključil pa preteklo nedeljo 18. septembra papeški legat kardinal Colombo, nadškof iz Milana.

V teh osmih dneh je doživela Pescara pravo invazijo. Iz Italije in tudi od drugod so prišli kardinali, škofje, duhovniki, redovniki in redovnice, mladi pevci »Pueri cantores«, mladinci Katoliške akcije, skavti, pa predstavniki dobrodelnih ustanov Caritas, člani gibanja Comunione e Liberazione, teološki profesorji, odgovorni strokovnjaki za vprašanja izseljenstva in turizma, izvedenci za cerkveno pravo in sv. pismo. Vrstila so se predavanja, zborovanja. Pa so bili na kongresu tudi trpeči, slepi, gluho-nemi, potem karizmatiki in ognjiščarji. Res prave binkošti. Ni manjkalo razstav in raznih prireditev. V teku kongresa je bilo zbranih 400 milijonov lir, ki bodo šle za gradnjo bolnišnice »S. Kamil Lellis« v afriški državi Visoki Volta.

DAN MLADINE

V četrtek 15. septembra je Pescaro preplavila mladina. Bili so to zlasti ognjiščarji, ki se jih je zbralo nad 30.000. Samo iz Gorice sta bila dva avtobusa, v njih 25 Slovencev. Ob sedmih zjutraj so odšli, prišli v Pescara ob štirih popoldne, opolnoči spet nastopili pot v obratni smeri ter bili v petek zjutraj ob 8.30 znova v Gorici.

Na prostornem trgu Piazza Rotonda je stal evharistični oltar, kjer se je pričela ob 18. uri sv. maša. Veličasten je bil pogled na več tisoč duhovnikov, ki so v sprevodu prišli do oltarja. Sv. mašo je v koncelebraciji opravil belgijski kardinal Suenes. Prva je spregov-

vorila Klara Lubich. Prikazala je nastanek in cilje gibanja ognjiščarjev. Pridigo je kardinal Suenes razvil ob misli: »Žena v luči Marije«. Vsa slovesnost se je zaključila ob osmi uri zvečer. Nato se je mladina preselila na trg Salotto. Tam sta nastopila moški ansambel Gen Rosso in ženski Gen Verde. Predvajala sta nesmi iz sv. pisma, spremljane od mimike nastopajočih. Mnogi so bili v krajevnih nošah, kot npr. Argentinci in Filipinci. Vse se je končalo malo pred polnočjo.

V soboto 17. septembra pa je bil »Dan božjega klica«. Na raznih krajih so zborovali duhovniki, redovniki in redovnice, tretjeredniki, zastopniki družin. Vsi so razmišljali o poslanstvu, ki ga imajo v današnji družbi. Papeški legat kardinal Colombo je ta dan posvetil osem diakonov. Štirje bodo postali duhovniki, ostali štirje pa bodo ostali v službi diakonata vse življenje. Pomembne so bile legatove besede: »Naj povzroči krizo v vas božja beseda, ne spravljajte pa vi v krizo božje besede!«

SV. OČE NA KONGRESU

Osrednja točka predzadnjega dne kongresa pa je bila navzočnost sv. očeta. Bilo je to 23. njegovo potovanje iz Rima, odkar je na čelu Cerkve. 26. septembra bo spolnil 80 let. Umsko čil kot vedno pa veliko trpi zaradi močne artoze, ki ga muči zadnja leta. To je bilo videti tudi na televiziji, kako težko je hodil.

Kljub slabemu vremenu se je zbralo ta dan v Pescari 300.000 ljudi. Nihče jih ni silil, da so prišli. Hoteli so pač izpričati svojo vero v Evharistijo in dati priznanje Kristusovemu namestniku na zemlji. »Tukaj, glejte, — je začel sv. oče svoj govor, — je Cerkve, je Peter v ponižni osebi njegovega naslednika, ki ni smel manjkati

ZADNJI DAN

Razumljivo, da je pomenil obisk sv. očeta višek kongresa. Zato je zaključni dan že izgubil nekaj na svoji veličastnosti. Poleg tega je tudi slabo vreme precej oviralo potek svečanosti, ki sta bili v katedrali in v cerkvi Sv. Duha.

V stolnici je genovski kardinal Siri opravil sv. mašo za mir. V pridigi je dejal, da če mir pomeni urejenost, potem je potrebno le, da vse stvari v redu vršimo, pa bomo imeli mir. Spoštovati nedeljo, Gospodov dan v celoti, ne samo z obiskom sv. maše pomeni ohranjati v družbi moralni red, ki pomaga k miru med ljudmi in odstranja nasprotja med njimi.

V cerkvi Sv. Duha pa je benediški kardinal Luciani opravil sv. mašo za papeža. Dejal je, da je za sedanjega sv. očeta značilno troje: brani načelo avtoritete v Cerkvi, se ne boji dialoga in neomajno je zvest duhu zadnjega koncila. Če prihaja oblast v državi iz »baze«, tj. od ljudstva, pa je v Cerkvi drugače: oblast, ki jo imajo papež in škofje, je neposredno od Kristusa.

* * *

Kongres v Pescari je bil v prvi vrsti oznanilo svetu: da je Kristus vstal od mrtvih in da je vsaka nedelja velika noč. Potem je bilo videti v Pescari ljudstvo, ki moli, ki zna najti stik z živim Bogom, v katerega veruje. Pečata temu kongresu niso dali duhovniki in redovniki, temveč mladi ljudje, moški in ženske, študentje, kmetje, delavci, uradniki. Zato sv. oče ni našel v Pescari neke Cerkve, ki uživa v svojih obredih, ampak božje ljudstvo, ki ga je pozdravljalo kot temeljni kamen vere in ljubezni, kot vidni znak Kristusove navzočnosti med nami. Zdi se, da se je italijansko ljudstvo prebudilo v svojem verovanju in spoznanju, da so oni Cerkve in da je Kristus sredi med njimi.

Italija v političnem ogledalu

Zadeva z odstopom ministra Lattanzia se je zaenkrat zaključila tako, da je Andreotti dal Lattanzio prometen ministrstvo, Ruffini pa je postal obrambni minister. S tem bi bil volk sit in koza cela, toda v Krščanski stiskati obroč okrog sredotlačne prenovitveno gibanje, ki se srečanja z volivci in spopada s komunisti ne straši in je pripravljeno izzvati predčasne parlamentarne volitve.

KPI V HUDIH DILEMAH

Ce je položaj za vlado in KD težak, tudi v komunistični hiši ni razlogov za veselje. Poleg notranjih problemov v zvezi s sedanjo politično linijo spravljivosti in zmernosti pretresa tudi KPI polemika v zvezi s tako imenovano doktrino »evrokomunizma«, ki jo je Sovjetska zveza z znanim grobim napadom na tajnika španske partije Carilla diskreditirala in obsodila.

Toda ko so bile španske volitve mimo — na katerih je komunistična partija prejela le 9 % glasov — je sovjetska komunistična partija začela stiskati obroč okrog sredotlačnih sil pod simbolom »evrokomunizma«. Napad na Carilla je veljal predvsem italijanski in francoski komunistični partiji. Nato je Moskva svoje odklonilo stališče do »evrokomunizma« dala potrditi vsem partijam vzhodne Evrope, vključno madžarski in poljski, ki sta še pred kratkim kazali naklonjeno stališče do zahodnih partij.

Vodstvo KPI je sicer poslalo v Moskvo posebno delegacijo, da pojasni svoje stališče, toda dlje od izjave, da se ne strinja z vsemi pogledi sovjetske partije, ni šlo.

Na svojih festivalih »Unità« pa italijanski komunistični prvaki hitijo zatrdjevati, da je »evrokomunizem« zgolj jezikovni izraz, ki ne obstaja kot poseben politični sistem. S tem so sami podrl mit o komunizmu z drugačnim obrazom, ki so ga predstavljali pod samovšečnim izrazom »evrokomunizma« in ga skušali verodostojno izjaviti s senzacionalnimi sestanki na vrhu: Berlinguer (KPI), Marchais (KPF) in Carillo (KPS). Po napadu Moskve so italijanski komunisti prepustili Carilla samemu sebi, s tajnikom francoske partije Marchaisom pa se več ne sestajajo.

VLOGA PSI

Za zaključek pogledjmo še, kaj se dogaja v socialističnih vrstah. Pritisk KPI za delitev oblasti s Krščansko demokracijo po vzorcu »zgodovinskega kompromisa«, pri čemer so socialiste pogostokrat postavili pred izvršena dejstva, počasi ustvarja pri socialistih občutek, da jih komunisti izrabljajo zgolj za dosego svojih strateških ciljev.

Seveda to trezno razpoloženje ni še zajelo takšnega obsega, da bi lahko PSI že jutri spremenila svoj odnos do KPI. Toda pozitivno je vsekakor, da se določeni krogi v okviru socialistične stranke dobro zavedajo, kam jih lahko pripelje politika totalne naslonitve na komunistični voz. Zato je v prihodnjih mesecih pričakovati, da se bodo težnje po idejni in operativni avtonomiji PSI krepile, kajti povsem jasno je, da se socialistična stranka v Italiji lahko preživi in opraviči svoj obstoj tako, da levičarsko usmerjenemu volivcu nudi svojo politično alternativo.

Biserni jubilej Fatime

ZADNJO NOČ V FATIMI

Na povratku iz Alcobače v Fatimo je začelo deževati, kar je v poletnem času v tistih krajih redkost. Dež je postajal vse močnejši, tako da smo morali ostati v svojih sobah. Seveda tudi ni bilo zvečer nič z obiskom Irijske globeli. Veter je bučal vso noč kot bi zavijala burja na Krasu.

Naslednje jutro smo imeli mašo slovesa v kapeli našega hotela »Pax«. Vreme se je začelo boljšati, mi pa smo morali misliti na povratek. Še enkrat smo se ustavili pri križu ob globeli in zapeli »Vse prepeva, se raduje...« Kdaj se bomo zopet vrnili, če se sploh bomo? Pred desetimi leti so bili z nami trije duhovniki, ki so v tem času odšli v večnost: prošt Lenart Trabešinger s Koroškega, Vladimir Komac iz Sovodenj ob Soči in Jože Vidmar z Opčin. Kdo jim bo sledil v novem desetletju?

V LIZBONI

Iz Fatime do Lizbone, prestolnice Portugalske, je 130 km. Sobota 20. avgusta je bila posvečena njenemu ogledu. Najprej smo obiskali stolnico, ki pa ni nič kaj posebnega. Kot vse mesto je bila ob potresu 1755 močno poškodovana in nato obnovljena v sedanji obliki. V bližini je rojstna hiša sv. Antona Padovanskega, spremenjena v cerkev, ki smo jo tudi obiskali.

Kdor je v Lizboni, si skoro nujno ogleda tudi bivši samostan »Jerónimos«. Je to izredno lepa stavba iz 16. stoletja. Po razgону menihov hieronimovcev je samostan postal državni muzej, cerkev pa še služi svojemu namenu.

V bližini samostana se prične dostop na most »25. aprila«, ki je dolg 1.800 m in veže pred ustja reke Tajo Lizbono z južno Portugalsko. Zgrajen je bil za časa predsednika Salazarja in je nosil ime po njem. Po vojaškem udaru 25. aprila 1974 so mu naredili novo ime. Seveda, ko bo ta udar postal »nenapreden«, bodo novi oblastniki gotovo poiskali nov naziv. To se dogaja povsod, kjer se kraje, ustanove in stavbe imenuje po živcih osebnostih. To priča 60 let Sovjetske zveze, 20 let fašizma in 12 let nacionalsocializma v Nemčiji. Pa še marsikje drugje.

Kako je sedaj na Portugalskem? Vlada jo socialisti, ki odklanjajo sodelovanje s komunisti. Dolgo časa se je zdelo, da se bodo slednji s pomočjo levičarskih krogov v vojski polastili oblasti, pa so jim zmernejši vojaki to namero preprečili. Vsa Lizbona je kot včasih pri nas premazana z revolucionarnimi gesli komunistične partije, ki so za čuda enaka tukajšnjim.

Sofer, ki nas je vozil, nas je vprašal, če smo tudi mi komunisti. Dejali smo, da če smo romali v Fatimo, to ne kaže ravno na komunistično pripadnost. Pa je odvrnil, da to ne pomeni nič, saj je na Portugalskem vrsta duhovnikov, ki se za komunizem navedu duhovnikov. In je še dejal, da je vsakdo, ki ni za komuniste, proglašen za fašista. No, smo rekli, to pa je natanko tako kot pri nas.

Zapeljali smo se prek orjaškega mosta in se ustavili pri ogromnem kipu Kristusa, ki mesto blagoslavlja. V njegovem osrčju je prostorna kapela, do vrha pa se gre z dvigalom, odkoder je prelep razgled na Atlantik, mesto ob reki in na prostorno nižino proti jugu. Upajmo, da bo Kristus še naprej vodil portugalsko ljudstvo po svoji Cerkvi, ki se je rešila povezanosti z režimom in gre novo, samostojno pokoncilsko pot.

V MADRIDU

Nastopila je nedelja 21. avgusta. Že ob osmih zjutraj smo bili na letališču. Bilo je čudovito jutro. V tričetrt ure nas je letalo Boeing 727 preneslo v Madrid. Pod

Del fatimskih romarjev, zbran ob simbolu Madrida (medved ob drevesu) na osrednjem trgu Puerta de Sol (Sončna vrata), kjer imajo vse ceste Španije svoj začetek s km 0

nami je žarela v žarkih sonca Estremadura, deloma ožgana od vročine deloma zelena od namakalnih prekopov.

V Madridu smo se naselili v hotelu Puerta de Toledo. Madrid ima večje število mestnih vrat, ki se imenujejo po mestih, kamor ceste vodijo. Naša »Vrata« so bila torej za Toledo, mesto, ki je bilo dolgo stoletij prestolnica Španije.

Popoldne smo imeli sv. mašo v bližnji baziliki sv. Frančiška, nato pa je bil vsak svoboden, da si ogleda, kar mu je všeč. Nekateri so si želeli videti »corrido«, biko-borbo. Treba je bilo kupiti vstopnice od prekupevalcev, kajti uradno so bili vsi listki že razprodani. Vendar našim ljudem biko-borba ni ugajala. Gledati dve uri počasno agonijo šestih bikov je postalo skrajno mučno in ni bilo enega med na-

nike (vsi so fašisti) in sramotijo Severno Ameriko.

»Plačujemo ceno za vstop v Evropsko gospodarsko skupnost,« nam je dejal nekateri Španec, s katerim smo govorili. Ta liberalizacija je prinesla s seboj pornografijo, ki se sedaj bohoti v kioskih, prinesla potrebne in nepotrebne stavke, sprožila poulične sprevode in porodila politično nasilje. Tudi Cerkev plačuje svoj davek temu razvoju. So duhovniki, ki bi radi združili Kristusa z Marxom, spet drugi so se dali izvoliti za poslance na listah komunistične partije.

A v osnovi Španec ve, kaj hoče. Zato z zaupanjem gleda v bodočnost. Vsi priznavajo, da ima veliko zaslug za utrditev demokracije mladi kralj Juan Carlos I. Franco je že del zgodovine. Sam počiva med

Most čez reko Tajo v Lizboni, dolg 1800 m, ki veže srednjo Portugalsko z jugom

mi, ki bi to špansko folkloro pohvalil ali jo želel še enkrat videti.

Vse nekaj drugega pa je bil naslednje jutro obisk Doline padlih (Valle de los Caídos) in samostana v Escorialu. Tam smo znova začutili veličino tega kraja, ki naj bi po Francovci zamislili družil padle iz obeh taborov zadnje državljanske vojne. Brez dvoma koristna narodna sprava, ki je mnogo pripomogla, da je Španija po Francovi smrti brez večjih pretresov prešla v demokracijo in politični pluralizem.

Je pa ta prehod prinesel s seboj iste pojave kot na Portugalskem. Čudovita podzemna železnica je postala neznansko umazana. Vedno isti znani neznanci so njene bele stene na postajah premazali v rdeči barvi z različnimi borbenimi napisi, ki povečujejo komunizem, pozivajo k razrednemu boju, blatijo politične nasprot-

svoji borci v Dolini padlih. Zgodovina bo ob svojem času njegovo delo ocenila. Kot ravnanje Mussolinija, Hitlerja in raznih še živcih diktatorjev.

Izraz nove Španije je Madrid. Mesto, ki se bliža že štirim milijonom prebivalcev. Mesto, ki ga v začetku 16. stoletja sploh še ni bilo. Mesto, ki še sedaj nima svoje stolnice, kajti primas Španije je v Toledu. Mesto, ki je najvišja prestolnica v Evropi, saj leži 650 m nad morjem. Mesto vedno živahno, vedno simpatično. Mesto polno dolgih avenij. Mesto, ki kroji usodo vsej Španiji.

V ponedeljek popoldne 22. avgusta smo si posamično in v skupinah ogledali njegov utrip. In prišli seveda do njegovega središča, do Sončnih vrat (Puerta de Sol). Sprejel nas je simbol Madrida, medved ob drevesu. Vrnili smo se nato v svoj hotel. Pri večerji so nam postregli s slavno »paello«. Drugo jutro pa je že bilo treba misliti na povratek domov.

Opoldne se je dvignilo letalo z letališča Barajas. Ob 13,45 smo že bili na letališču Linate v Milanu. Tam nas je čakal avto-bus, nov, moderen z 58 sedeži, ki je po avtocesti ob 120 km kar požiral razdalje. Na večer smo že bili v Palmanovi, kjer je bila večerja slovesa. Drugo tržaško-goriško romanje v Fatimo se je tako srečno izteklo. In tretje? Kdaj bo in kdo se ga bo udeležil? Naj se zgodi božja volja!

KONEC

— Jk

• Córdoba v Argentini je ena najbolj starih škofij v deželi. Do sedaj ni bila ravno bogata na duhovniških poklicih. Zadnje čase pa je prišlo do nenadnega porasta bogoslovcev. Leta 1965 jih je bilo komaj 17, letos pa že 70. Nekaj podobnega se dogaja tudi po drugih argentinskih semeniščih. Voditelji semenišč so mnenja, da je to pripisati poglobitvi duhovnosti, ki jo je opaziti med mladimi.

Komisija za zaščito jezikovnega bogastva

Ob ugotovitvi, da predstavlja Furlanija-Juljska Benečija zanimivo, svojstveno in izvirno posebnost zlasti še na jezikoslovnem področju, je predsednik deželnega odbora Comelli ustanovil posebno komisijo, ki naj izdela študijo za obrambo in valorizacijo jezikovnega bogastva v deželi. Komisiji predseduje deželni odbornik Miz-zau.

Naša dežela na veleselju v Zagrebu

V Zagrebu je bil od 9. do 18. septembra jesenski mednarodni veleseljem. Ze drugi dan je bil posvečen Furlaniji-Juljski Benečiji. Delegacijo naše dežele je vodil podpredsednik deželnega odbora Stopper, ki so ga spremljali predsedniki štirih trgovinskih zbornic. Stopper se je sestal tudi s predsednikom izvršnega sveta Hrvatske Sirotkovićem in predsednikom hrvaške gospodarske zbornice Rukavino.

★

• Nadškof Makarios na Cipru ni bil sam državni poglavar, temveč tudi verski voditelj ciprske samostojne (avtokefalne) Cerkve. Medtem ko je bil novi začasni državni predsednik Kiprianu že izvoljen, gre pa izbira novega cerkvenega poglavarja veliko bolj počasi. Volitve bodo potekale v treh stopnjah: 20. oktobra bodo moški od 21. leta starosti dalje ter duhovniki po vseh župnijah izbrali svojega zastopnika za volitve. Ti zastopniki se bodo zbrali 8. novembra ter bodo iz svoje srede izvolili 22 duhovnikov in 44 laikov. Pri končnih volitvah pa bodo te osebe skupaj s ciprskimi škofi izvolile novega poglavarja ciprske Cerkve. To naj bi se zgodilo konec novembra ali v začetku decembra.

★

OD TEDNA DO TEDNA

■ Ob začetku novega šolskega leta je spregovoril kot prejšnja leta po televiziji predsednik republike Leone. Omenil je težki problem, ki pritiska z vedno večjo silo na študirajočo mladino: kje in kako se zaposliti po končanih študijah. To zahteva od države, da izboljša svojo programizacijo in gospodarsko ter socialno politiko. Potrebne so nove metode in ideje.

■ Teroristi skupine, ki se imenuje »Azio-ne revolucionaria« in si je prilastila očetovstvo nad nedeljskim atentatom na sedež lista »La Stampa« v Turinu, so istotam streljali na časnika turinskega uredništva lista »L'Unità« Leoneja Ferrera. Krogel so mu zlomile obe stegenici. V Piemontu, zlasti pa v Turinu, je bilo letos že 58 napadov na avtomobile, šole, sedeže strank in sindikatov, 25 napadov na ljudi s 4 smrtnimi žrtvami, ki vsi niso pečet političnega kriminala.

■ V blejskem hotelu Golf so podpisali meddržavno pogodbo med Jugoslavijo in Avstrijo o gradnji karavanškega cestnega predora. Predor bo stal 2,1 milijarde avstrijskih šilingov. Gradnja predora naj bi se začela v pozni jeseni 1979, promet pa naj bi stekel leta 1983. Meril bo 7,6 kilometra, od tega na avstrijski strani 4,3 kilometra, na jugoslovanski pa 3,3. Začel se bo v Avstriji zahodno od železniške postaje Področja, v Sloveniji pa se bo končal na Belem polju, 4 km severno od Jesenic.

■ V Parizu je v 54. letu umrla znana operna pevka Maria Callas. Rodila se je sicer v ZDA, a je bila grškega porekla. Kasneje se je tudi preselila v Grčijo. Zaslave je kot operna pevka leta 1947 v veronski areni z »Giocondo« in nato z nastopi z milanski Scali. Znana pa je postala tudi po svojem svetovljanskem življenju in hrupnih nastopih v javnosti. Leta 1947 se je omožila z veronskim industrijcem Meneghinijem, ki je bil 35 let starejši od nje, 12 let zatem se je znova poročila z grškim bogatašem Onasisom, toda že nekaj let nato jo je spodrinila Jacqueline, žena umorjenega ameriškega predsednika Kennedyja.

■ Zahodnonemški kancler H. Schmidt je odložil bližnji obisk na Poljskem, da bi lahko še naprej vodil pogajanja med vlado in ugrabitelji industrijca H. Schleyerja. Industrijec je v rokah teroristov že dva tedna.

■ Končno je na Norveškem zavladala jasnost glede rezultata državnozbornih volitev. Zadnji podatki kažejo, da bodo imeli norveški laburisti, ki so bili do sedaj na vladi, 76 sedežev, njih zavezniki socialisti dva, vse opozicijske stranke pa 77. Večina enega glasu bo zdajšnjemu predsedniku vlade omogočila, da sestavi novo vlado.

Življenjska vprašanja

(nadaljevanje s 1. strani)

če ne bo šlo vse v redu. Kako pa je v Trstu ali na Tržaškem? Kako je med Slovenci v Trstu ali na Tržaškem?

Na škofijskem uradu v Trstu zabeležimo vsako cerkveno poroko in iz tega zapisnika povzemam nekaj podatkov: 1971. leta je bilo vpisanih 1833 cerkvenih porok, 1964. leta 1455 cerkvenih porok, 1975. leta 1106, letos pa do 10. septembra 800. Podatki veljajo seveda samo za mesto in kraje, ki spadajo pod tržaško škofijo. Nabrežina in Zgonik npr. spadata pod goriško nadškofijo.

In sedaj se vprašamo: kako je s porokami med Slovenci, posebno v Trstu? Koliko je bilo porok čemo v slovenskem jeziku? Z žalostjo je treba ugotoviti, da je cerkvena slovenska poroka v Trstu postala že izredna redkost. In tej redkosti se polagoma ali celo hitro bližamo tudi na deželi. Bratje in sestre! Na čem bomo gradili, če ne bo slovenskih družin?

NASE SOLE

Smo na začetku novega šolskega leta. Kako bo šlo v tem novem šolskem letu? Bomo pustili, da se bo vse skupaj vedno bolj zrahljalo? Da bo postal študij deveta briga naših otrok in dijakov? Naši mladi ljudje se bodo lahko pred drugimi postavili samo z znanjem, če bodo sposobnejši in sposobnejši od drugih. To zahteva sicer dvojen trud in zavzetost, a drugače ne gre.

Rekel sem že, da nas šola odklanja. Delo duhovnika kateheta postaja, zlasti v višjih šolah, od dneva do dneva težje. Ali ne učijo duhovniki kateheti poštenosti, pravičnosti, ljubezni do Boga in do bližnjega, zavzetosti za odgovornost? Ali je to nepotrebno ali celo škodljivo? Zakaj se nekateri tako mučijo in borijo, da bi mlade ljudi odtegnili in odtrgali od krščanskega nauka? Komu bo to koristilo? Čemu zavajanje mladine v kletvino, v odpor do Cerkve, do duhovnika in do božjega nauka?

Starši, zanimajte se tudi, kako vaši otroci in dijaki sledijo krščanskemu nauku. Tega zanimanja je vse premalo. Skoraj ga ni. Katehet duhovnik je prepuščen same-mu sebi, svojemu trudu in žalosti, ker ne more posredovati ne božje milosti ne božje besede vsem mladim, ki pa hrepenijo po resnici in dobroti.

POSVEČEVANJE NEDELJE

In še eno točko imam. Gre za nedeljo, za dan srečanja z vstajim Kristusom, za dan Evharistije. V Pescari je bila na evharističnem kongresu glavna tema prav praznovanje nedelje.

Koliko naših ljudi hodi ob nedeljah k maši? Računam od 5 do 6 tisoč in to v normalnih časih. Poleti število pade. Zakaj tako malo? Prepuščam vam sodbo in če mogoče in potrebno, tudi obsodbo.

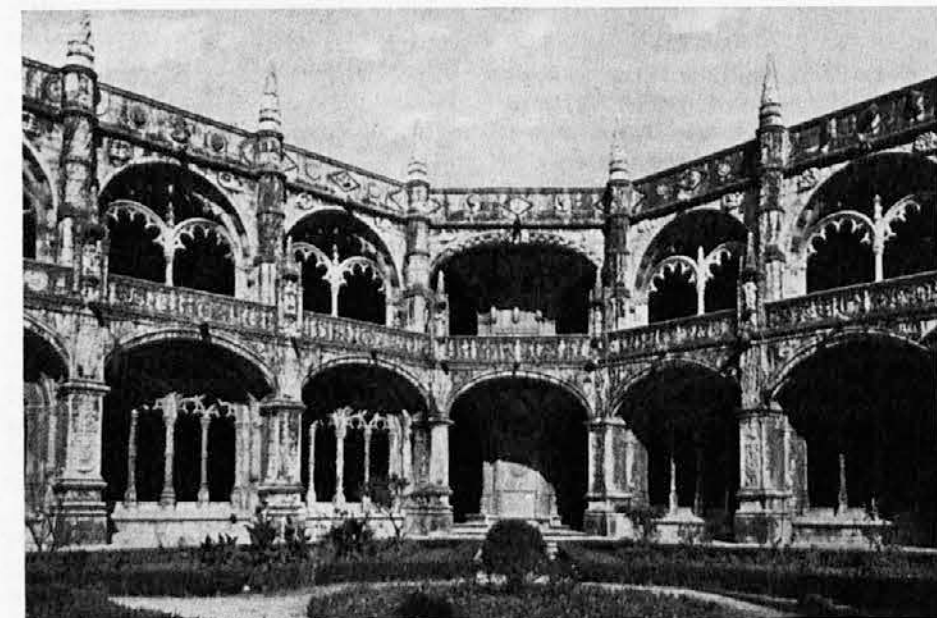
Nedeljsko srečavanje s poveljanim Kristusom in združevanje v živo Cerkev ima svoj vrh in središče v obhajanju Evharistije, pri sveti maši. Obhajanje mašne daritve nam posreduje srečanje s Kristusom v evharističnem zboru, pri božji besedi, v duhovniški osebi in na posebno odličen način pod podobama kruha in vina. Komur ni mar za vstalega Kristusa, z drugimi besedami, kdor nima močne vere vanj, takemu seveda tudi mašna daritev ne more pomeniti posebne vrednote. Kdor preneha po svoji krivdi hoditi k maši, tudi Cerkvi ne more pripadati v polnem smislu. Nedeljski obisk mašne daritve je vedno izražal pripadnost Cerkvi.

Za krščansko skupnost ne more biti nedelje brez evharistične daritve. Ne moremo izpolniti božje zapovedi »Posvečuj Gospodov dan«, če nedelje ne posvetimo z dejavno udeležbo pri Evharistiji. In dobro sodelovanje pri Evharistiji in življenje iz Evharistije najbolj omogoča, da nedelja postaja tudi dan veselja. Danes še posebej ne bi smeli pozabiti na veselje. Če bodo v moči Evharistije naše družine, mala občestva in župnijske skupnosti živele tako, da bo poveljani Kristus v njihovi sredi, bodo prav gotovo polne veselja, čeprav jim morda s trpljenjem ne bo prizaneseno.

Brez dvoma izveniti to razmišljanje precej žalostno, zaskrbljeno. Kristus je svoji Cerkvi obljubil, da bo ostal z njo do konca sveta. Svojem je rekel, naj se ne bojijo, čeprav so le majhna čredica. Njemu naj zaupamo, saj je svet premagal. Na njegov oltar položimo zato svoje zadeve, skrbni in težave. Naj jih sprejme kot daritev, izraz naše vere in ljubezni.

In Marija, naša mati?

Ostani pri nas kot čuječa mati, ki zna otroke vedno potolažiti in jim vliti poguma. Ostani pri nas v svetlih urah, kakor tudi v urah razočaranja. Pomagaj nam, da bomo v današnjem svetu postali pravi pričevalci Kristusa, tvojega Sina, ker nas bo dvigalo nepremagljivo upanje.

Del križniškega hodnika v nekdanji opatiji »Jerónimos«, ki jo je dal postaviti portugalski kralj Manuel II. v začetku 16. stol. Opatijo so do razpusta redov na Portugalskem v 19. stol. vodili menihi po redovnem pravilu sv. Hieronima (zato »Jerónimos«)

Ko so se odprla šolska vrata

Pretekli terek se je po vsej državi s šolsko mašo začelo novo šolsko leto. Tudi na slovenskih šolah. Starši, ki so svoje otroke vpisali na slovensko šolo, so s tem izpričali svojo zvestobo do slovenskih dedov in babic. Ne pozabimo, kako je bila v preteklosti slovenska šola velika skrb vseh zavednih slovenskih ljudi. Kako so jo posebno v Trstu in Gorici podpirali s osebnimi in velikimi materialnimi žrtvami.

Izpričali so tudi svojo pedagoško modrost. Zakaj le šola v materinem jeziku more biti otroku tisto naravno okolje, ki ga potrebuje za svojo uravnovešeno in mirno rast v zdravega človeka in poštenega državljanja. Vsi, ki smo bili prisiljeni obiskovati šole v italijanskem jeziku, vemo, kaj pomeni priti v tuje okolje, rasti ob tuji učenosti. Tega se je zavedal škof Slomšek, ki je zapustil kot svojo oporoko Slovincem: »Sveta vera bodi vam luč, materina beseda bodi vam ključ do zveličavne omike.« Ta ključ so otrokom dali tisti

starši, ki so jih priglasili v slovensko šolo. Končno so ti starši izpričali tudi svojo pravo ljubezen do otrok. Ta ljubezen mora vendar obstajati v tem, da nudiš otroku tako vzgojo, ki ga bo najbolje pripravila za življenje. Slovenskega otroka more pripraviti le slovenska šola, da bo ostal brez kompleksov manjvrednosti in da ne bo odtujen svojemu ljudstvu.

Slovenski otroci in dijaki naj vsega tega ne zavržejo. Naj se zavedajo, da na njih in na slovenski šoli stoji bodočnost slovenske narodne skupnosti v Italiji. Zato njih odnos do slovenske šole ne more biti enak odnosu, ki ga večkrat kažejo dijaki večinskega naroda. Slovenski dijak je slovensko šolo izbral prostovoljno, saj bi lahko izbral tudi drugo. Kar človek izbere prostovoljno, pa navadno ljubi. Naj zato dijaki slovensko šolo ljubijo. Naj se zato ne ponavljajo prizori, ki smo jim bili priča lansko leto, ko so dijaki svoje slovenske šole uničevali. Zalosten prizor, ki naj bi se nikoli več ne ponovil!

Glasbeni tedni 1977

Stresa, konec avgusta

Vsaka pomembna stvar mora doživeti svoj krst. Ta pa je vedno — moker. No, mokrota (in še kakšna) je tudi letos poskrbela za krst šestnajste izdaje Glasbenih tednov v Stresi, tem sicer prijaznem a v naliivu nekam sivem mestu ob Lago Maggiore. Mednarodni glasbeni festival je tako dobesedno doživel svoj krst z uvodnim koncertom v nedeljo 28. avgusta v dvorani Kongresne palače. Da pa ne ostanemo le pri vodnem in meteorološkem krstu, moramo še takoj podčrtati, da je tudi umetniški krst letošnjega festivala doživel velik uspeh.

Prireditelji so ponovno poskrbeli za to, da ob začetku tega prijetnega in bogatega festivala nudijo poslušalcem monumentalno delo vokalno instrumentalnega značaja, kar spada že v nekako tradicijo Stresa. Ni si skoraj mogoče predstavljati drugačnega začetka. In to ne le iz triumfalističnih in svečanih razlogov (odprtje festivalskih prireditev in z njo združeno slovesno in praznično vzdušje je tudi že skoraj obvezno). Vse to ima namreč že nekako sakralno vlogo velike glasbene posvetitve, ki medsebojno družijo izvajalce in občinstvo v en sam »unicum«. Lepo namreč pravi Igor Stravinski (katerega Simfonija psalmov je pred leti skoraj asketsko odprla Glasbene tedne), da se nam »glasba kaže kot element združitve z bližnjim in z Bitjem.« V takem okviru zadobi tudi svečan koncertni nastop vse drug pomen od bleksa luči, večernih oblek, marmorja in aristokratske družabnosti.

»Settimane musicali« v Stresi so kot navadno ogledalo klasičnega festivala z visoko izvajalsko ravni. Orkestralne skupine, komorne zasedbe, solisti — sama bleščeča imena svetovnega glasbenega poustvarjanja. Naj samo navedemo nekatera. Poleg orkestralno-vokalnega ansambla iz Stuttgarta, Frankfurta in Freiburga, ki je letos spet poskrbel za uvodni koncert, beležimo recimo komorni orkester iz Züricha, zagrebške filharmonije z Matačićem, orkester Festival Strings iz Luzerna (v blesteči dvorani gobelesov Boromejske palače na otoku Isola Bella), orkester I Solisti Veneti, simfonični orkester italijanske radiotelevizije iz Turina. Med manjšimi komornimi skupinami velja omeniti Cleveland Quartet, med priznanimi solisti pa vsaj pianista Svjatoslava ter organista Karla Richterja ali violinista Accarda in še pianista Nikita Magaloffa.

Vrnimo se k prvemu slavnostnemu koncertu. Letos je bil na sporedu Antonin Dvorak s svojim vokalno-instrumentalnim delom »Stabat Mater« za soli, zbor in orkester. Češki mojster glasbe je širšemu občinstvu sicer bolj znan po svojih simfoničnih ali komornih skladbah kot po oratoriju. Kdo npr. ne pozna mehkih in otožnih melodij (pomešanih s pristno indijansko meliko) iz Simfonije »Iz novega sveta« ali pa navdušenih in prekipeljavostih »Slovanskih plesov«?

Dvorak je s tem svojim delom, ki je nastalo v prvem obdobju njegovega ustvarjanja podal glasbeno sliko drame in religioznega občutja. Srednjeveški latinski tekst znanega pesnika Jacopona iz Todija je Dvoraku — kot mnogim skladateljem vseh časov pred njim in za njim — vili veliko navdihljivih glasbenih intuicij. Tu se češki glasbenik kaže kot izrazit romantik, ki ima veliko smisla za orkestralno barvitost, za solistični poudarek posameznih glasov, za razkošno obdelavo in tehtno uporabo zborovskega telesa. Vse to se v njegovem »Stabat Mater« lepo spleta in

prepleta v glasbeno enoto. Morda ji je včasih poznati zanos in pathos, ki pa celoti ne škoduje. Veliko je umerjenih in lirčno meditativnih delov z značilnimi in zelo posrečenimi ter globokimi zborovskimi vložki (kot zbor »Quando corpus morietur«). Vse to pa kar viharno zaključijo nadvse ognjevit in polifono grajen Amen, ki spominja včasih kar na Händlova oratorije iz angleškega obdobja.

Dvorakovo delo so izvajali, kot že omenjeno, nemški ansambli in solisti. Simfonični orkester iz Stuttgarta, zbora Sv. Cecilije iz Frankfurta ter Bach iz Freiburga je temperamentno vodil in povezal v eno dirigent Theodor Egel, ki je dal celotnemu in samo po sebi monumentalnemu oratorijskemu delu ves žar, ki ga od izvajalcev zahteva.

V nizu raznih festivalov zavzemajo »Glasbeni tedni« v Stresi svoj pomen, ki mu ga verjetno čas ne bo odvzel. Umetniška in programska politika kažete na umerjenost in odmaknjenost od včasih drznih in cenčnih akustičnih eksperimentov, ki bi si radi nadeli ime glasba. Zato se prav v iskanju kontinuitete z glasbeno preteklostjo (kar pa ne pomeni zavračanja resničnih sodobnih glasbenih vrednot) zagotavlja uspeh tudi v bodoče.

a. b.

Oskrunjenje dveh spomenikov

Pariška mirovna konferenca je začrtala sedanje meje med Italijo in Jugoslavijo. Izvrševati so jo začeli 16. septembra 1947, ko so angloameriške zasedbene sile prepustile del Primorske Italiji, del pa Jugoslaviji. Na eni strani nove državne meje so se ustavile italijanske čete, na drugi jugoslovanske. Izguba večjega dela Primorske, tistega, kjer prebiva v večini slovensko in hrvaško ljudstvo, je bila cena, ki jo je Italija morala plačati za izgubljeno vojno.

Tržaški fašisti pa tega ne morejo preboleti. Nočejo priznati, da so Mussolini in fašisti hoteli zadnjo vojno in jo izgubili. Nočejo priznati, da si je slovensko in hrvaško ljudstvo s svojim dvajsetletnim trpljenjem in uporom pod fašistično diktaturo in potem s svojim oboroženim bojem med vojno zaslužilo, da se pridruži sorojnikom v matični državi Jugoslaviji. Peče jih vest. Zato so se znesli nad spomenikom žrtvam na bazoviški gmajni in nad spomenikom padlim talcem na Opčinah. Oba ta podla atentata sta le znamenje njih očitajoče vesti, ki jim še po tridesetih letih ne da miru.

Zločinec se rad povrača na kraj svojega zločina. Tudi tržaški fašisti se radi vračajo na kraj svojih žrtev v znamenje, da so res bili zločinci.

Ogorčenje vse slovenske demokratične javnosti je veliko. Sklenjeno je bilo, da bo v soboto 24. septembra ob 15. uri veliko protestno zborovanje, katerega naj bi se množično udeležili vsi resnični demokrati in antifašisti.

V zvezi z oskrunjenjem bazoviškega spomenika je dal dr. Drago Stoka v imenu tržaškega tajništva Slovenske skupnosti naslednjo izjavo:

Slovenska skupnost z vso ogorčenostjo obsoja ta napad. Prav v tem času, ko so Kapplerju omogočili pobeg v Nemčijo, nam gre misel na naše herojske čase in bazoviške žrtve, ki so še vedno označene za zločinske. Zato Slovenska skupnost

Srečanje mladih v Dolini Aosta

V dneh 5. do 7. septembra se je mudila v avtonomni deželi Doline Aoste delegacija Mladinske komisije sveta Slovenske skupnosti iz Trsta. Člani komisije so obiskali pomembnejše kraje in objekte, da bi spoznali stvarnost, v kateri živi francosko govoreča manjšina. V dolini Gressoney-Greschoney pod Monte Rosso pa so stopili v stik tudi s predstavniki nemško govorečega »otoka« Walserjev.

Delegacija Mladinske komisije SSK je bila gost mladinskega gibanja (Jeunesse Valdôtaine), politične stranke manjšine Union Valdôtaine, stranke, ki od lanskega kongresa spet povezuje vse zagovornike samostojnega političnega nastopanja, ki so bili razbiti v tri politične grupacije. Med drugim je bila delegacija sprejeta pri političnem tajniku UV Brunu Salvadoriju, z mladimi člani stranke pa je bilo poleg ostalih srečanj tudi uradno srečanje, na koncu katerega sta obe delegaciji izdali to tiskovno poročilo:

Dne 6. septembra 1967 se je vršila na vabilo Jeunesse Valdôtaine seja mladinskih predstavnikov SSK in JV na glavnem sedežu Union Valdôtaine. To je prvi uradni sestanek med mladimi, ki pripadajo tema manjšinama, da bi se razgovarjali o skupnih vprašanjih in da bi preverili stališča o njih. To srečanje sodi v okvir prizadevanj političnih gibanj narodnih manjšin v Italiji, ki so po srečanjih v Aosti, Gorici in Desenzanu sklenile, da tesneje sodelujejo. Mladinski organizaciji teh dveh strank se strinjata, da je nujna tudi izmenjava misli o vprašanjih, ki zadevajo

FINZGARJEV DOM NA OPČINAH

prireja v nedeljo 25. septembra ob 15. uri na svojem vrtu

PRAZNIK MLADIH

Sodelujejo: otroški zbor »Slovenski šopek« iz Mačkovelj, evropsko znani rokohiteri in čarodeji iz Ljubljane, ansambla »Zvezde« in »Galebi«. Po končanem sporedu prosta zabava z ansamblom »Taims«. Poskrbljeno bo za pristen domač prigrizek. V primeru slabega vremena bo program v prostorih Finzgarjevega doma. - Vsi lepo vabljeni!

mlade člane narodnih manjšin. SSK in JV sta za to, da se sedanji stiki še bolj poglobijo ter da se razširijo tudi na druge mladinske skupine narodnih manjšin v Italiji in v Evropi.

Potem ko sta delegaciji zelo pozitivno ocenili to prvo srečanje, se je seja zaključila z vabilom, ki so ga slovenski predstavniki naslovili članom JC, naj čimprej vrnejo obisk v deželi Furlanija-Juljska krajina.

zahteva: 1. da se bazoviške žrtve v italijanski stvarnosti predvsem rehabilitirajo in prepoznajo za mučnike; 2. da se krivci nedvomno fašističnega kova, ki se občasno spravljajo na razne naše spomenike, takoj odkrijejo in zgledno kaznujejo; 3. poziva vso demokratično javnost, posebej pa slovensko prebivalstvo, da budno pazi na svoje spomenike in pomaga odkriti storilce takih hudih dejanj.

★

Bralci pišejo

Upravičena kritika

Bil je že skrajni čas, da se je nekdo oglasil in kritično ocenil jutranjo oddajo slovenskega tržaškega radia. Bilo bi res zanimivo izvedeti, koliko našega občinstva sledi tem oddajam. Od tistih pa, ki jim sledijo, koliko se jih z njimi tudi strinja. Zakaj poplavo tujih popevk in cenene hibridne narodno »zabavne« glasbe slišimo tudi na ljubljanskem radu.

Lansko leto se je mnogo pisalo in govorilo, celo v naprednem taboru, da mora slovenska postaja v Trstu biti »radio manjšine«, kar pomeni, da bi morala v mnogo večji meri kot doslej predvajati naše zamejske zbornice (in jih seveda tudi gmojno podpreti!), snemati kulturne prireditve, namesto da se gre neko »juvenilno« modo, vsiljuje kričavo popevkarstvo in streže kusu posameznikov.

Sestavljajci sporedov bi se morali na vsak način bolj ozirati na želje poslušalcev, saj končno ti plačujejo radijsko naročnino. Zeleli bi, da nam ta slovenska postaja v zamejstvu predvaja vse tisto, kar pri drugih postajah pogrešamo. Da bi bila izraz našega zamejskega in slovenskega življenja in ne sredstvo odtujevanja in ustvarjanja vzdušja za asimilacijo.

u. r.

tržaške novice

Opčine

V nedeljo 11. septembra smo obhajali 29. Marijanski shod. Ze pred pričetkom procesije so verniki prihajali v cerkev in molili ter prepevali Marijine pesmi. Ob 16. uri se je razvila po vasi procesija s kipom fatimske Matere božje. Sledila je sv. maša na prostem za cerkvijo. Sv. mašo ter govor je imel škofov vikar dr. Lojze Škerl. Njegov govor objavljamo na uvodnem mestu. Govoru je še sledila molitev in pesem v cerkvi: maksikdo se je zamislil zaradi resnih besedi, ki so pa bile tudi spodbuda za bodočnost.

Marijanski shodi so se začeli leta 1949. Takrat je fatimska Marija po Tržaškem romala od župnije do župnije. Sad ni izostal. V spomin na to romajo sedaj verniki vsako leto na Opčine, kjer je ostal kip Matere božje kot trajno znamenje vere, upanja in ljubezni do Boga in bližnjega.

Ze se pripravljamo na 30. Marijanski shod. To naj poživl naše versko življenje po priprošnji in zgledu naše nebeske Matere. Četudi se število romarjev, ki se udeležujejo procesije, manjša, je vera male črede tem pristnejša. Tudi to lahko rečemo Gospodu: »Pomnoži nam vero«. Saj je to molitev za vse ljudi, bližnje in daljne. - vž

Ansambel »Galebi« v Velenju

Na povabilo raznih kulturnih skupnosti je ansambel »Galebi« z Opčin sodeloval v dneh 17. in 18. septembra 1977 na tretji reviji narodno zabavnih ansamblov iz Slovenije in zamejstva v Velenju.

Na reviji je sodelovalo 23 ansamblov iz vseh krajev Slovenije. Sama revija se je odvijala v veliki moderni dvorani, kjer se je v soboto 17. septembra zvečer zbralo nad pet tisoč ljudi, ki so z izredno pozornostjo in navdušenostjo sledili izvajanju posameznih ansamblov. Res prisrčen in topeel aplavz je zadonel po dvorani, ko so se na odru pokazali člani ansambla »Galebi«, ki so edini predstavljali zamejstvo.

Posamezne ansamble je ocenjevala posebna petčlanska strokovna žirija, ki je po nastopu vsakega ansambla izrazila svoje mnenje o njem s točkami. Ansamblu »Galebi« so prisodili 35 točk in je s tem dosegel šesto nagrado strokovne žirije. Poleg tega pa je dobil nagrado organizacijskega odbora kot ansambel, ki je prišel iz zamejstva. Vsekakor gre za velik uspeh, kar daje ansamblu »Galebi« spodbudo in možnost za nadaljnji napredek na področju domače narodno zabavne glasbe.

Urbanistična in gradbena vprašanja v Devinu-Nabrežini

Tajništvo sekcije Slovenske skupnosti za občino Devin-Nabrežina je na seji 15. septembra razpravljalo o urbanističnih in gradbenih vprašanjih, ki se pojavljajo v nevarni obliki za Slovence. Po poročilu tajnika dr. Škerka so prisotni soglasno ugotovili:

1. državni zakon št. 10 od 28.1.1977 je izredno asocialen in podpira velike gradbene špekulacije. Gradbeništvo preide v roke velikih podjetij in v naših krajih bodo domačini gradili svoje hiše z izredno težavo. Zato bi bilo gornji zakon treba nujno odpraviti ali temeljito spremeniti;

2. v devinsko-nabrežinski občini so še vedno v teku špekulativne gradnje, kar ima za posledico velik dotok tujcev in s tem naglo in znatno spremembo etnične sestava. Nujno je, da se onemogoči nadaljevanje takšnih dejavnosti, ker bodo v nasprotnem primeru domači Slovenci v nekaj letih postali neznatna manjšina;

3. deželna oblast namerava z novimi predpisi v zvezi z varianto, ki je v teku, praktično onemogočiti domačinom, da gradijo v domačem kraju, kar bi imelo med drugim za posledico znatno izselitev iz naših vasi. Zato je nujno potrebno upreti se takšnim načrtom in zagotoviti bivanjske in gospodarske potrebe domačemu prebivalstvu;

4. družbi Sistiana Golfo in Cave di Sistiana sta predložili pod pretvezo turizma prošnji za gradnjo 3.000 stanovanjskih enot. Ti visoko špekulativni načrti bi popolnoma spremenili oblike občine.

Takšne pobude je treba zato zavrniti. Obenem je treba omogočiti na celotnem področju občine le takšno turistično dejavnost, ki bi zagotovila primerno zaposlitev zlasti domačinov in vsekakor uporabo obalnega področja za domače prebivalce.

Tajništvo devinsko-nabrežinske sekcije SSK se je v soboto 17. septembra zbralo še enkrat, to pot na izredni seji, da pro-

testira zoper sklep občinskega odbora, ki je sklenil ukiniti eno slovensko sekcijo otroškega vrtca v Nabrežini, češ da se je vpisalo le 35 otrok, kar je največje dopustno število za eno samo sekcijo. To togo tolmačenje člana 7 občinskega pravilnika je med slovenskimi občani vzbudilo precej vznemirjenja. Občinski odbor je ob tej reakciji hitro rešil vprašanje stalnega bivališča še enega otroka iz Nabrežine. S tem se je število vpisanih slovenskih otrok v krajevni vrtec dvignilo na 36, zato bosta tudi letos v Nabrežini dve sekciji slovenskega otroškega vrtca.

»Snegovi Edena« - nova knjiga Alojza Rebule

Nedavno je pri založbi Lipa v Kopru izšla knjiga z omenjenim naslovom, delo tržaškega pisatelja Alojza Rebula. Knjiga je bila natiskana že pred dvema letoma, a je bil njen izid zadržan zaradi znane zadeve s knjižico v spomin 70-letnice pisatelja Edvarda Kocbeka, s katero sta Alojz Rebula in Boris Pahor počastila Kocbekovo obletnico. Omenjena knjižica je dvignila v Sloveniji ogromno prahu, zato so zadržali izid Rebulove knjige pri Lipi v Kopru.

Po dveh letih so se duhovi očitno toliko umirili, da so mogli »Snegovi Edena« končno iziti. Zlasti še zato, ker so v Sloveniji medtem izdali tri debele knjige Kocbekovih pesmi in ni bilo več nikakega vzroka, da bi Rebulova knjiga še nadalje ležala v skladišču.

»Snegovi Edena« obsegajo krajši roman in črtice, skupno 230 strani. Odlikuje jih odličen jezik in slog.

Da je knjiga nastala v zamejstvu, ima še poseben pomen, saj dokazuje ustvarjalnost in življenjskost zamejske skupnosti, četudi je ločena od matične domovine.

Slovenska gimnazija v Celovcu v letu 1976-77

Ravnateljstvo zvezne gimnazije za Slovene v Celovcu je v knjigi izdalo letno poročilo o stanju na šoli v preteklem šolskem letu. Iz poročila sledi, da obisk gimnazije iz leta v leto raste. Lani je obiskovalo šolo 493 dijakov in dijakinj, prejšnje leto pa 465. Od prve mature 1965-66 je število naraslo od 363 do letošnjega števila 493. Upanje je veliko tudi za prihodnost, saj so v treh razredih 1. gimnazije imeli 79 dijakov in dijakinj.

Solo vodi ravnatelj dr. Pavle Zablatnik, poučuje pa 33 profesorjev. Pouk se sedaj vrši v dopoldanskih urah, ker je gimnazija v novem modernem poslopju, kjer imajo tudi številne učne pripomočke zlasti za pouk naravoslovnih predmetov in zgodovine. Dijaki prihajajo iz cele Koroške, največ pa jih je iz Podjune. Ker so razdalje velike, jih skoro dve tretjini stanuje v dijaških domovih (282), ena tretjina se vozi (182), le 29 jih stanuje v Celovcu. Položaj je v tem oziru zelo različen od našega na Goriškem in Tržaškem, kjer živi v dijaških domovih le majhno število študentov. Po spolu prevladujejo fantje, ki jih je lani bilo 265, deklet pa 228.

Poleg običajnih predmetov na vseh srednjih šolah poučujejo na celovski gimnaziji angleščino kot tuj jezik od 3. gimnazije dalje, latinščino od 5. razreda, v zadnjih dveh razredih pa dijaki lahko izbirajo med angleščino (realna smer) ali grščino (klasična smer). Poleg tega imajo še proste predmete: ruščino, francoščino, italijanščino. Po posameznih predmetih je število ur naslednje: 1. razred 30 ur; 2., 3. in 4. raz. po 33 ur; zadnji štirje razredi po 34 ur tedensko. Število ur pouka je vsekakor manjše kot na odgovarjajočih slovenskih srednjih šolah v Italiji.

Zaključujemo to kratko poročilo z besedami, ki jih je Šolski vestnik zapisal ob zaključni šolski akademiji, ki je bila 27. maja letos: »Seme, ki je bilo posejano pred dvajsetimi leti, ko je gimnazija začela svoje delo s prvimi tremi razredi in 101 dijakom, je obrodilo bogate sadove. Tako bi lahko ugotovili ob dvajsetletnici Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu, ki se je v teh dvajsetih letih razvila v zdravo šolsko ustanovo, ki ima v letošnjem šolskem letu 19 razredov. Pa tudi obračun ob letošnji 15. maturi je razveseljav: z letošnjimi 36 maturanti vred je na slovenski gimnaziji doseglo srednješolsko zrelost že 475 naših deklet in fantov.«

Uspelo romanje na Barbano

Barbana vedno privlači, čeprav je romanje sredi tedna kot je to bilo letos. Nad tisoč romarjev smo našli; verjetno je ni bilo slovenske fane na Goriškem in Tržaškem, ki ne bi bila navzoča.

Ze narava je dala čudovit okvir temu romanju: modro nebo, toplo sonce, jesen v ozračju. Lepa je bila slovesna sv. maša: 22 duhovnikov je koncelebriralo. Z njimi novi slovenski diakon g. Vojko Makuc, ki je prebral evangelij in delil sv. obhajilo. Glavni celebrant je bil škof vikar iz Trsta dr. Lojze Škerl. Govor je imel župnik iz Sv. Križa Jože Kunčič. Od misli na Marijo je prešel na naše vsakdanje življenje in nas opozoril na naše dolžnosti. Popoldne so pete litanije Matere božje bile vreden zaključek lepega dneva.

V novo kulturno sezono

V ponedeljek 11. septembra je bila seja Zveze slovenske katol. prosvete, 19. septembra je imelo sejo Združenje cerkvenih pevskega zborov. Obe seji pomenita začetek nove kulturne sezone 1977-78 na Goriškem. Ker se obe Zvezi med seboj dopolnjujeta, lahko skupno poročamo o poteku sej. ZSKP je določila nekaj datumov prihodnjih kulturnih manifestacij:

V nedeljo 9. oktobra ob 16.30 bo koncert zbora »Marij Kogoj« od Sv. Ivana v Trstu. Koncert bo v goriški stolnici.

V nedeljo 23. oktobra bo moški zbor »M. Filej« gostoval v Svečah na Koroškem ob 80-letnici umetnika Franceta Goršeta. Dan prej, v soboto 22. oktobra pa bo mešani zbor »Hrast« iz Dobrodober imel koncert v Karlovcu. Gostoval bo tudi ansambel Lojzeta Hledeta. Koncert bo v Zorinem domu ob 19.30.

V nedeljo 30. oktobra bo misijonska prireditve.

Vsakoletna Cecilijanka bo v soboto 19. in v nedeljo 20. novembra.

V nedeljo 27. novembra bo moški zbor »M. Filej« sodeloval na reviji pevskega zborov v Kulturnem domu v Trstu.

Cimprej se bo začel tudi pouk na glasbeni šoli.

Združenje cerkvenih pevskega zborov pa

je določilo, da bo revija mladinskih zborov (mala Cecilijanka) na praznik Brezmadežne 8. decembra, božični koncert pa v nedeljo 8. januarja 1978.

Poleg teh večjih kulturnih prireditev bodo še druge, ki pa datumi zanje niso bili še določeni.

Obe Zvezi se zavedata, kako postaja kulturno, glasbeno in pevsko delovanje zmeraj težje iz objektivnih in subjektivnih vzrokov. Na obeh sejah je bilo govora tudi o tem; vendar ne kaže, da bi izgubljali pogum. Tudi slovenski človek v zamejstvu ne more in ne sme živeti samo od športa in zabave; potrebuje tudi duhovne in kulturne hrane. Temu bosta obe Zvezi skušali priti na pomoč.

Zanimiva filatelistična razstava v Gorici

V župniji Marije Vnebovzete pri kapucinih je odprta razstava znamk v okviru praznovanja 650-letnice smrti sv. Frančiška. Znamke niso samo izraz njegovega življenja in delovanja, njegovega duhovnega sveta in ljubezni do vsega stvarstva, ki ga tako lepo prikazujejo rože in živali, sestra voda in brat ogenj, trpljenje in sestra smrt, temveč so tudi podoba življenja Cerkev tu in v svetu, podoba umskega in umetniškega sveta, odkritij in pridobitev. Bogata je filatelika svetnikov od prvega izmed Frančiškovih sinov, sv. Antona do Pija X., frančiškanskega tretjerednika. Na spominskih znamkah najdemo papeže, kardinale, duhovnike in redovnike, pa tudi kralje in kraljice tretjerednike. Frančiškov duh je zajel ves svet, kar nam dokazujejo znamke iz vseh dežel sveta, morda še največ iz dežel Južne Amerike. Ne manjkajo komemorativne znamke najzanimivejših obletnic, tako Lurda in Fatime, svetoletnih znamk in znamk marioloških kongresov. Med temi je tudi znamka, izdana v spomin mariološkega kongresa pri Mariji Bistriški na Hrvaškem leta 1971. Tudi druga Marijina svetišča so upodobljena na znamkah, tako Guadalupe v Španiji in v Mehiki, Mati božja v Altöttingu, Lepa Marija v Salzburgu.

Seja občinskega sveta v Sovodnjah

Bila je v četrtek 15. septembra. Najprej je poročal župnik Češut, da je bil spremenjen pravilnik glede obvladovanja slovenske kot je to nedavno zahteval nadzorni odbor. Občinska uprava je sedaj ponovno razpisala natečaj za občinskega uradnika. Rok poteče 31. oktobra letos.

Župan je še poročal o šolski stavbi v Rupi. Občinski odbor je skupno s predstavniki staršev stavbo pregledal. Ker bo treba preurediti tudi stanovanje bivše učiteljice, bodo poiskali strokovno osebo, ki bo izdelala celoten načrt, uprava pa ga bo vključila v proračun za prihodnje leto. Prav tako naj bi se v bodoči proračun vključilo asfaltiranje ceste Peč-Standrež. Ker to cesto nova avtocesta prekrine, jo bo treba priključiti na standreško omrežje ali pa na Tržaško cesto.

Končno je župan povedal, da bo občinska uprava sprejela ob državnem in deželnem prispevku za eno leto v službo enega geometra, ki bo uredil občinske mape, drugega za ureditev občinskega arhiva ter enega navadnega delavca.

Ob sodelovanju občinskega tajnika je župan razložil zakon o urbanizaciji št. 10 z dne 28. januarja 1977. Po tem zakonu bodo morali vsi, ki gradijo nova stanovanja ali popravljajo stara, plačati prispevke občini. Občinski svet je odobril najnižjo vsoto prispevkov. Odobril je tudi stroške za prevoz otrok z Vrha v otroški vrt v Rupo, otrok iz Gabrij v osnovno šolo v Sovodnje ter otrok italijanskih staršev v Gorico. Stroški bodo za 10 % višji od lanskimi ter naj bi znašali dnevno 28.000 lir plus davek IVA, za celo leto pa okoli 6 milijonov lir.

Nadalje je svet odobril naročilo načrtovalcu, da izdela tretjo varianto pri občinskem regulacijskem načrtu. V tem načrtu bo tudi spremenjen prvotni namen zemljišča na Vrhu. Ponovno je moral občinski svet odobriti nekatera dela pri obnovi strehe občinske stavbe, ker so se stroški zvišali za 14 %.

Svetovalci so se morali ponovno izreči o zadevi spornega zemljišča, ki leži na desni strani ceste od Kamna do tekstilne tovarne in je po razmejitvi, katere dekret

je podpisal predsednik republike leta 1951, last sovojenjske občine, pa si ga nekateri pri goriški občini še vedno lastijo, češ da spada pod Gorico, ker je bilo svoj čas last štandreške občine. Svetovalci so se tudi izrekli o otroških vrtcih ONAIRC, naj pridejo pod državno upravo.

Svetovalci SSK so postavili tri vprašanja. Prvo se je nanašalo na petico, ki so jo svoj čas vložili na sovojenjskega župana in pravi:

Zvedeli smo, da so v teku razlastitve zemljišč, ki so last naših občanov in to na področju industrijske cone goriške občine. Izjava jih goriška občinska uprava. Radi bi vedeli za vaše stališče in stališče občinske uprave do tega tako važnega problema. Ob razpravi v občinskem svetu glede imenovanja predstavnika naše občine v konzorcij za industrijsko področje ste obljubili, da se bodo lastniki zemlje lahko direktno pogajali o prodaji zemljišč na omenjenem področju. Ker je problem izredne važnosti, pričakujemo, da bo občinska uprava storila vse možne korake, da prepreči razlašanje naše zemlje.

Župan se je na prvo vprašanje najprej oprostil svetovalcem SSK, da je na petico pozabil. V zvezi z njim je dejal, da na upravo ni prišlo nobenih aktov, ki bi bili v zvezi s petico.

Druge vprašanje svetovalcev SSK je bilo, če ne bi bilo nujno ustanoviti med slovenskimi občinami na Goriškem konzorcija za socialno službo. Ta bi bila v tem, da bi se sprejelo v službo izveščeno osebo, ki bi obiskovala na domu stare in duševno obremenjene ljudi. Župan je odgovoril, da se bo uprava za ta problem zanimala, do ustanovitve konzorcija med slovenskimi občinami na Goriškem pa bo le težko prišlo, ker je občina Dobrodober že stopila v konzorcij s Trzičem in Ronkami.

Tretje vprašanje je bilo, kako teče zadeva o poimenovanju ulic po slovenskih moških. Odgovor je bil, da so vsi do sedaj storjeni koraki običajni, da pa bo uprava storila vse, kar je v njeni moči, da pride do veljave duh Osimskih sporazumov.

»KATOLISKI GLAS« V VSAKO SLOVENSKO DRUŽINO!

Bogata je tudi filatelika svetovnega slovesstva od Danteja in drugih italijanskih pesnikov in pisateljev do španskega pisatelja tretjerednika Cervantesa in portugalskega Vasca de Gama.

Zastopana je tudi glasba, umetnost od slikarjev, kiparjev in znanstvenikov do odkriteljev novih svetov. Zlasti je zanimiva filatelika Krištofa Kolumba in njegovih treh karavel.

V predstobi deluje pravi poštni urad s poštanim nabiralnikom in poštnimi službenci, kateri pečatijo razglednice, ki so vsem na voljo. Priporočamo bralcem, da si ogledajo to zanimivo filatelistično razstavo, ki bo odprta do 27. septembra.

Seja sekcije SSK v Štandrežu

V sredo 14. septembra se je sestala štandreška sekcija Slovenske skupnosti pod vodstvom tajnika Božidara Tabaja. Posebno pozornost je posvetila problemu urbanističnega regulacijskega načrta na štandreškem področju in izdelala vrsto predlogov, katere bodo predstavniki SSK postavili v rajonski konzultii. Gre za naslednje spremembe:

1. Področje, ki ga sedanji regulacijski načrt predvideva za avtoporto, naj se spremeni v cono za kmetijske namene.
2. Letališče naj bo namenjeno za avtoporto in kmetijske namene.
3. Industrijsko področje naj se omeji na zemljišče, ki je sedaj naseljeno s tovarnami, ostalo naj ostane zeleno področje.
4. Določitev kmetijskih področij z zadostno površino za racionalno obdelovanje zemlje.
5. Ureditev stranskega (poljskega) cestnega omrežja, ki bo zagotovilo dohod do kmetijskih površin na južnem delu Štandreža.
6. Odprava predvidene široke ceste, ki povezuje ob Soči oba mostova.
7. Odprava ceste, ki povezuje Tržaško cesto in zgoraj navedeno cesto pod točko 6. in ki prečka ulico sv. Mihaela.
8. Razširitev štandreškega pokopališča.
9. Določitev področja za športne namene, kjer je sedaj nogometno igrišče.
10. Delna odprava obrtniškega področja ter določitev novega v sedanji industrijski coni.
11. Odprava vinkuliranega področja za ljudska stanovanja (zakon 167) južno od nogometnega igrišča.
12. Sprememba vinkuliranega področja v zeleno, kmečko področje.
13. Odprava zelenih pasov, ki ovirajo ureditev in popravila že obstoječih hiš (ulice Regg. P. Reale, Trevigiano, S. Michele...) in sprememba istih površin v zazidalno področje tipa E.
14. Racionalna določitev zelenih površin.
15. Raztegnitev zazidalnega področja tipa E na južnem delu Štandreža ob cesti sv. Mihaela (pas 50 metrov na obe strani ceste).
16. Odprava področja za šolske in druge namene v ulici Trevigiano.
17. Določitev šolsko-sportnega področja ob obstoječi osnovni šoli, vrtcu in telovadnici.

Iz Slovenije

Spominska plošča pisatelju Bevku

V Zakojci, rojstni vasi pisatelja Franceta Bevka, bodo v nedeljo 25. septembra odkrili na hiši, kjer je pisatelj preživel svoja otroška leta, spominsko ploščo. Slovesnost bo ob 15. uri popoldne, prirejo jo pa Klub starih goriških študentov in organizacije idrijske občine. Slavnostni govornik bo dr. Joža Wilfan. Nastopili bodo pevski zbori: »France Bevk« iz Otaleža, »Peter Jereb« iz Cerkna in »France Prešeren« iz Novakov. Igrala bo tudi godba na pihala tovarne ETA iz Cerkna. Po proslavi bo družabna prireditev. Dostop do Bevkovega doma v Zakojci je mogoč z vozili do Bukovega, od tam je še nekaj kilometrov peš.

»Forma viva« v Seči pri Portorožu

Pet kiparjev sodeluje letos na prireditvi tega imena v Seči pri Portorožu; prihajajo iz ZDA, Zah. Nemčije, Egipta in Jugoslavije. Kiparji bodo delali do srede oktobra. Skromnejša udeležba v primeri s prejšnjimi leti je zaradi zmanjšanih podpor.

PDG v Novi Gorici

Na začetku letošnje sezone je novogoriško gledališče postavilo na oder dramatizirano delo pisatelja Cirila Kosmača »Balada o trobenti in oblaku« (dramatiziral Janez Povše). Gre za slovensko dramsko novost. V ostalem bo do gledališče pripravilo za to sezono še pet krstnih predstav, eno še za mali oder in tri mladinske.

Velikan v Anhovem ob Soči

Preteklo soboto 17. septembra so kljub slabemu vremenu z velikimi slovesnostmi odprli prenovljene in povečane obrate cementarne Anhovo. Nova cementarna je nastala iz prvotne, ki je obratovala že za časa Italije. Po vojni so tovarno znova in znova povečevali in modernizirali. Ker so videli, da v Sloveniji zelo primanjkuje cementa, ki so ga morali uvažati iz Italije, so se leta 1964 lotili del za ponovno povečanje tovarne. V ta namen so dobili tudi mednarodno posojilo.

Ker je dolina Soče ozka, so del obrata prenesli na levi breg Soče, dočim so prej vse hale tovarne stale na desnem bregu. Na ta način so pridobili prostor, ki so ga potrebovali za razširjenje tovarne. Ta se sedaj razteza na 1200 hektarjih površine in je dolga 1.400 m. Vendar z novimi napravami njena rekonstrukcija ni še dokončana. Nadaljevala se bo še do leta 1980, ko bi morali doseči letno proizvodnjo en milijon ton cementa.

Anhovska tovarna spada v občino Nova Gorica. Vendar iz Nove Gorice ni v njej delavcev. Ti prihajajo iz vseh vasi Soške doline do Drežnice. Tudi iz Brd jih veliko dela v Anhovem. Vsi oddaljeni delavci se vozijo na delo z avtobusi. Verjetno bo v prihodnje delovna sila največji problem cementarne, saj so baje izčrpali že vso razpoložljivo delovno silo od Plavi do Drežnice, od Brd do Banjske planote. Slišati je zato, da bodo morali nove delavce klicati z juga, iz drugih republik.

Vsekakor je cementarna v Anhovem velika pridobitev za vse področje ob srednjem toku Soče, kjer so rešili problem zaposlovanja domačinov. Škoda le, da niso še rešili problema cest, ki so povečini še zmeraj makadamske.

Nova šola na Žagi

Na Žagi pod Bovcem so odprli novo šolo, v kateri se je že začel pouk. Šola je montažna, zgradil pa jo je mariborski Marles. Potres je namreč lani vas Zago precej poškodoval, med drugim tudi šolo. Več kot tretjino hiš so morali v vasi porušiti. Žaga je pred potresom štela nad 150 hiš.

OBVESTILA

Povratek na sončno uro. Opolnoči od 24. na 25. september začne v Italiji zopet veljati sončna ura. Kazalce bo zato treba poriniti 60 minut nazaj.

Glasbeni pouk SKPD se začne v oktobru. Lanske in nove gojence lahko vpišete v društvenih prostorih na Placuti št. 18 od ponedeljka 26. septembra do četrta 29. sept. od 16.30 do 18.30. Poučevali se bodo naslednji instrumenti: klavir, violina, kitara, blokflavta in harmonika.

DAROVI

Za sklad Katoliškega glasa: N. N., Standrež, 10.000; Anton Brne 6.500 lir.

Za Katoliški dom: družina Terpin v spomin na pok. prijatelja Ivana Vetrha 20.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: Franka Žgavec namesto cvetja na grob Ivana Vetrha 10.000 lir.

Za Alojzijeve: N. N., Standrež, 100.000; N. N., Rupa, 5.000; v spomin na Ivana Vetrha zbrali prijatelji, ki so se z njim sestajali ob nedeljah po maši na Travniku 50.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: v blag spomin pok. Ivana Vetrha družina dr. Avgust in Zora Sfiligoj 10.000; družina Bertolini 20.000; Stanislav Klanjšček, Steverjan, 10.000 lir.

Za Pastirčka: K. A. 30.000 lir.

Ob smrti očeta daruje Irena Vetrh por. Bertolini za Alojzijeve 30.000, za cerkev sv. Ivana v Gorici pa 20.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: N. N. 3.000; družina Škerlavaj Roman za zastavo sv. Jerneja 5.000; Furlan-Santoro ob poroki 10.000; druž. Feri in Lavriha ob krstu Martine in Tatjana 30.000; N. N. 5.000; N. N. 2.000; razni 356.000; za sklad Katoliškega glasa, od darov 20.000 lir.

Za Mladinski dom v Boljuncu: v počastitev spomina Ivanke in Robersa Pregarc darujejo: Marija Facchini 5.000, Uršula Korošec 5.000, Lojza Štrajn 3.000, Tilka Žerjal 10.000; Danica Sedmak ob krstu Ivane Mahnič 5.000 lir.

Za cerkev v Boljuncu: v počastitev spomina Ivanke in Robersa Pregarc darujejo učiteljice osnovne šole v Boljuncu 15.000; Darinka Sancin, Boljunc 390, 10.000 lir.

Za misijon p. Kosa: N. N. 10.000 lir.

Za slovenske misijonarje: N. N., Standrež, 100.000; B. S. ob 30-letnici mamine smrti 20.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Casnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19; kratka poročila ob 11., 14; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. sv. maša.

Casnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15.

Sporod od 25. sept. do 1. oktobra 1977

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Vedri zvoki. 11.05 Mladinski oder: »Grdi mali raček«. 11.35 Nabožna glasba. 13.00 Vanek in Drežček. 13.15 Slov. ljudske pesmi. 14.05 Operetna in lahka glasba. 15.00 Nedeljsko popoldne.

Ponedeljek: 8.05 Tjavidan. 9.30 Obletnica tedna. 9.40 Koncert. 13.15 Kulturna beleznica. 14.10 Mladina. 14.20 Glasba. 16.15 Od melodije do melodije. 16.05 Deželni orkestri. 18.05 Čas in družba. 18.20 Slovenski zbori.

Torek: 8.05 Tjavidan. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert. 13.15 Kulturna beleznica. 14.10 Mladina. 14.20 Glasba. 16.30 Za najmlajše. 17.05 Slov. glasbeni mojstri. 18.05 Klasiki moderne demokracije. 18.25 Zbovska glasba.

Sreda: 8.05 Tjavidan. 9.30 Liki iz naše preteklosti. 9.40 Koncert. 13.15 Kulturna beleznica. 14.10 Mladina. 14.20 Glasba. 16.30 Za najmlajše. 16.05 Deželni solisti. 18.05 »Adam in Eva«. Izjava Radijski oder.

Četrtek: 8.05 Tjavidan. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert. 13.15 Kulturna beleznica. 14.10 Mladina. 14.20 Glasba. 16.30 Za najmlajše. 17.05 Koncert. 18.05 Obrazi slov. povojnega pripovedništva. 18.15 Primorska poje 1977.

Petek: 8.05 Tjavidan. 9.30 Koncert. 13.15 Kulturna beleznica. 14.10 Mladina. 14.20 Glasba. 16.30 Za najmlajše. 17.05 Deželni skladatelji. 18.05 Pevsko tekmovanje »Seghizzi«. 18.30 Domači zvoki.

Sobota: 8.05 Tjavidan. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert. 13.15 Kulturna beleznica. 14.10 Tekmujte s Petrom. 16.35 Poslušajmo spet. 17.05 Iz Beethovnovih del. 18.05 »Neizpeta podoknica«. Radijska igra. 18.45 Vera in naš čas.

★

Glasbena šola v Štandrežu

V prvi polovici oktobra se prične v Štandrežu glasbena šola. Pouk bo v prostorih prosvetnega doma »Anton Gregorčič«. Tečaji bodo v klavirju, kitari in harmoniki. Kdor namerava obiskovati glasbeno šolo, naj se prijavi najkasneje do 1. oktobra.

★

Šport

IX. športni teden v Steverjanu

Tudi letos je športno združenje »Brda«, ki ga vodi Rinaldo Dornik, organiziralo športni teden, ki je trajal od 4. do 11. septembra. Vsak večer se je mladina zbirala v župnijskem domu, da bi se pomerila v raznih športnih panogah.

Sah, dama, namizni tenis in lahka atletika so najbolj navduševali mlajše Steverjance, ki so pokazali izredno športno zavzetost. Letos so bile na vrsti zopet plavalne tekme in sicer v Terpinovem bazenu.

Sportni teden se je pričel z nogometno tekmo v Formentinijem parku med šestericama Britofa in Dol. Konca. Kot skor vedno so tudi to pot zmagali igralci Britofa s 5:4. Ob zaključku športnega tedna so se pa pomerili mlajši. Spet je bil zmagovit Britof s 7:4.

V šahu je nastopilo 15 tekmovalcev. Prvi je bil David Klanjšček. Tudi v dami je bilo tekmovalcev 15. Zmagal je David Pintar. V namiznem tenisu je bil pri mlajših prvi Andrej Terpin, pri dekletih Silvana Perše, pri moških Stanko Škorjanc. V streljanju z zračno puško si je pri mlajših priboril prvo mesto Damjan Terpin, pri ženskah Vlasta Terpin, pri moških Ivan Mužič. V lahki atletiki so tekmovalci nastopili v teku na 60 in 400 m ter v dolgem teku, metu diska in krogle.

Nagrajevanje zmagovalcev bo povezano s kulturnim programom in bo objavljeno ob svojem času.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 100 lir, osmrtnice 150 lir, k temu dodati 14 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo